

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **nezl. T. D. A. N.**, zast. zákonným zástupcem S. D. N., zast. Mgr. Ing. Janem Klikem, Ph.D., advokátem se sídlem Karlovarská 87/130, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2018, čj. MV-25586-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 6. 2019, čj. 57 A 55/2018-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku ve výši 3 400 Kč **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Ing. Jana Klika, Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je nezletilá (v době rozhodování žalované jedenáctileté) dítě, narozené v ČR, se státní příslušností Vietnamská socialistická republika. Ode dne svého narození má trvalý pobyt na území ČR. Správní orgán I. stupně zjistil, že žalobkyně se po dobu delší než 6 let zdržovala mimo území ČR, proto jí rozhodnutím ze dne 5. 1. 2018 zrušil povolení k trvalému pobytu v souladu s § 77 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a žalobkyni stanovil lhůtu k vycestování. Žalovaná zamítla odvolání žalobkyně rozhodnutím ze dne 29. 3. 2018. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně bránila žalobou. Krajský soud rozhodnutí žalované zrušil s odůvodněním, že správní orgány nepřihlédly k výjimečným okolnostem tohoto případu. Žalobkyně opustila území ČR ve věku čtyř let na základě rozhodnutí jiné osoby; tato

skutečnost nemohla založit běh lhůty, jejíž uplynutí má za následek ztrátu pobytového oprávnění.

II. Kasační stížnost žalované a vyjádření žalobkyně

[2] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítla, že § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nestanoví žádné okolnosti, ke kterým měla či mohla přihlédnout. Pokud žalobkyně pobývala mimo ČR proti vůli otce, měla tuto skutečnost prokázat. Stěžovatelka odkázala na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2018, čj. 30 A 79/2016-110, podle kterého nezletilí musí nést důsledky rozhodnutí svých zákonných zástupců.

[3] Dále stěžovatelka vytkla krajskému soudu, že se nezabýval skutečnostmi, jež vyplynuly z podnětu k zahájení řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu a protokolu o svědecké výpovědi, konkrétně že otec žalobkyně během jejího pobytu ve Vietnamu žil v Německu, kde pracoval a stále pracuje. Po rozvodu rodičů byla žalobkyně svěřena do péče otce, s nímž se vrátila do ČR, kde se o ni stará rodina jeho bratra. Rozsudek krajského soudu je tedy nepřezkoumatelný.

[4] Stěžovatelka navrhla, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalobkyně uvedla, že její otec nemohl do právní moci rozhodnutí soudu o tom, že se svěřuje do jeho péče, podniknout žádné kroky k jejímu návratu do ČR. Navrhla, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Ze správního spisu NSS zjistil, že oznámením ze dne 24. 10. 2017 správní orgán I. stupně zahájil řízení ve věci zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobkyně podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně pobývala mimo území ČR nepřetržitě po dobu delší než 6 let. Z protokolu o svědecké výpovědi otce, rovněž vietnamského státního příslušníka, který má v ČR právo trvalého pobytu, poskytnuté dne 16. 11. 2017, mj. plyne, že žalobkyně vskutku pobývala mimo ČR od roku 2011 (tj. od jejích čtyř let), kdy ji její matka odvezla do Vietnamu. Matka následně bránila tomu, aby se dcera vrátila do ČR. Otec za žalobkyní jezdil každý rok přibližně na měsíc a jednou za tři měsíce jí posílal 500 EUR. Rozhodnutím vietnamského soudu ze dne 4. 4. 2017 bylo manželství rodičů žalobkyně rozvedeno a žalobkyně byla svěřena do péče otce; dne 9. 8. 2017 s ním žalobkyně odcestovala do ČR. Zde se o ni stará rodina bratra jejího otce, otec pracuje v pracovní dny v Německu a na víkendy se vrací za žalobkyní. Žalobkyně v Plzni navštěvuje základní školu, češtinu zvládá dobře. Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 18. 12. 2017 žalobkyně žádala, aby správní orgán posoudil věc i z hlediska Úmluvy o právech dítěte. V zájmu žalobkyně je, aby zůstala s otcem v ČR.

pokračování

[8] NSS nejprve posoudil námitku nepřezkoumatelnosti spočívající v tom, že se krajský soud nezabýval výše popsányými skutečnostmi vyplývajícími z podnětu k zahájení řízení o zrušení pobytového oprávnění a protokolu o svědecké výpovědi. Podle názoru NSS krajský soud dostačujícím způsobem vysvětlil, na základě čeho dospěl ke svým závěrům. Právní názory krajského soudu jsou v uvedeném směru srozumitelné (k otázce přezkoumatelnosti srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Namítané skutečnosti jsou podle NSS pouze okrajovými informacemi doplňujícími skutečný stav věci, jimiž se krajský soud nemusel výslovně zabývat, jelikož předmětem tohoto sporu je jiná otázka (viz níže). Námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná.

[9] Podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců platí, že ministerstvo *zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let.*

[10] Mezi žalobkyní a stěžovatelkou není sporné, že žalobkyně pobývala mimo území ČR po dobu delší 6 let. Jádrem sporu je, zda pro rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu měly význam okolnosti pobytu žalobkyně mimo území ČR a její minulá i současná rodinná situace. Jinými slovy řečeno, zda se správní orgány měly také zabývat přiměřeností dopadů tohoto rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně.

[11] Správní orgán I. stupně k této otázce uvedl (str. 4 až 5 rozhodnutí), že Úmluva o právech dítěte připouští oddělení dítěte od rodičů (čl. 9 odst. 3) a v žádné části nestanoví, že oba rodiče musí žít spolu se svým dítětem v jednom státě. Otec žalobkyně při výpovědi netvrdil, že by matka neměla o výchovu žalobkyně žádný zájem. Správní orgán I. stupně připustil, že žalobkyně nemusela mít možnost ovlivnit dobu strávenou mimo ČR, avšak její zákonní zástupci si museli být vědomi důsledků svého jednání; v této souvislosti správní orgán odkázal na rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2017, čj. 7 Azs 338/2016-39. Správní orgán I. stupně dodal, že podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců správní orgán nepřihlíží k důvodům nepřetržitého pobytu mimo území ČR, ani k tomu, zda rozhodnutí bude přiměřené z hlediska zásahu do soukromého či rodinného života cizince.

[12] V odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. vznesla žalobkyně zejména námitku nepřiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do jejího rodinného a soukromého života. V této souvislosti poukázala též na Úmluvu o právech dítěte. Právní mocí napadeného rozhodnutí by žalobkyně byla odloučena od otce, přitom matka o ni ztratila zájem.

[13] K této námitce stěžovatelka v rozhodnutí pouze opakuje názor vyslovený již správním orgánem I. stupně; zákonodárce při zrušení pobytového oprávnění podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nestanoví správnímu orgánu povinnost zabývat se přiměřeností zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince (str. 4 rozhodnutí).

[14] Krajský soud vyjádřil nesouhlas se závěry správních orgánů. Ty podle něj mají povinnost vykládat právní normy v první řadě vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně zaručených základních práv a svobod. Žalobkyně byla nucena ve věku čtyř let

opustit území ČR na základě rozhodnutí jiné osoby (matky); tato okolnost podle krajského soudu ani nemohla způsobit počátek běhu doby, v jejímž důsledku by žalobkyně mohla pozbyt pobytové oprávnění. Žalobkyně neměla v takto nízkém věku dostatečně vyvinutou rozumovou a volní kapacitu a musela se podříditi pokynům zákonného zástupce, aniž byla schopna pochopit jejich význam.

[15] NSS předesílá, že se touto otázkou již zabýval. V rozsudku ze dne 19. 12. 2019, čj. 10 Azs 263/2019-30, dospěl k závěru, že správní orgán se musí při rozhodování o zrušení povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zabývat tím, zda rozhodnutí nebude mít nepřiměřený dopad na soukromý a rodinný život účastníka řízení, *pokud* to účastník z konkrétních rodinných důvodů výslovně namítne. NSS se v tomto rozhodnutí inspiroval svou předcházející judikaturou, především rozsudkem ze dne 8. 6. 2017, čj. 4 Azs 87/2017-28, v němž vyslovil názor, že zákonodárce nemohl domyslet veškeré situace, na které dopadne § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, a že samotné naplnění podmínek pro aplikaci tohoto ustanovení nepředstavuje záruku proporcionality rozhodnutí. V navazujících rozhodnutích pak NSS poukázal na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z Úmluvy (rozsudek ze dne 14. 3. 2018, čj. 6 Azs 422/2017-29, bod 12).

[16] Pokud tedy cizinec vznesl *konkrétní* námitku týkající se nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat. Na tom nic nemění ani novela § 174a zákona o pobytu cizinců, která do tohoto ustanovení vložila s účinností od 15. 8. 2017 nový odst. 3 (viz rozsudek ze dne 19. 12. 2019, čj. 10 Azs 263/2019-30, od 13). V této věci se žalobkyně domáhala zohlednění dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu do jejího soukromého a rodinného života v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Námitku vyjádřila zcela konkrétně, dokonce ji označila jako „*nejzávažnější námitku proti napadenému rozhodnutí*“ (str. 2 odvolání).

[17] Krajský soud správně uzavřel, že text zákona nelze přebírat mechanicky, ale je vždy nutné jeho výklad a aplikaci posoudit z hlediska principu spravedlnosti. NSS je však nucen korigovat závěr krajského soudu, že pokud žalobkyně na základě rozhodnutí jiné osoby opustila ČR ve věku, kdy nemohla mít dostatečně vyvinutou rozumovou a volní kapacitu k právním jednáním, nemohla vůbec začít běžet lhůta podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Počátek lhůty stanovené v uvedeném ustanovení je dán objektivními skutečnostmi, tj. opuštěním území státu, jenž udělil cizinci pobytové oprávnění. V tomto případě nebylo sporu o tom, že žalobkyně odjela spolu se svou matkou z ČR dne 20. 6. 2011 a vrátila se dne 10. 8. 2017, tedy po 6 letech, 1 měsíci a 21 dnech. Korektiv tvrdosti ustanovení § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců obsažený v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se projeví v možnosti správního orgánu zkoumat, zda rozhodnutí o odebrání pobyového oprávnění nezasahuje nepřiměřeně do osobních a rodinných práv cizince - tak, jak to vysvětlil NSS v tomto rozsudku.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[18] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla úspěch žalobkyně, přísluší jí tedy vůči neúspěšné stěžovatelce právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Tato náhrada sestává z nákladů žalobkyně na odměnu zástupce za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 7. 8. 2019) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Zástupce žalobkyně nedoložil, že je plátcem DPH, stěžovatelka je tedy povinna zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce na náhradě nákladů řízení částku 3 400 Kč, a to ve lhůtě stanovené ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 4. června 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu